

Juridische aspecten bij ouderschap

Rechten en plichten bij juridisch ouderschap

STEUNPUNT
OUDERVERSTOTING

Ouderlijk gezag (burgerlijk wetboek)

Ouderlijk gezag

= geheel van rechten en plichten van juridisch ouders tegenover hun kinderen (voor wat betreft persoon als goederen van de kinderen)

- Centraal : er is gezags co-ouderschap : de ouders oefenen het ouderlijk gezag samen uit, ongeacht of ze samenwonen, en ongeacht de verblijfsregeling van het kind.
- Derden mogen ervan uitgaan dat beslissingen samen zijn genomen, moeten niet systematisch nagaan of er akkoord is van de beide ouders – TENZIJ ze weet hebben van onenigheid.
- Een kind blijft onder gezag tot zijn meerderjarigheid / ontvoogding. Hoe ouder een kind wordt, hoe maturder het geacht wordt en hoe meer de invloed van de ouders afneemt.
- Ouderlijk gezag eindigt bij de meerderjarigheid, met uitzondering van : ontvoogding of ontzetting uit het ouderlijk gezag (extreme maatregel, dus zelden).
- De ouder is onderhoudsplichtig tot het einde van de studies (dus ook na 18 jaar) en dit houdt zowel studies als materiële behoeften in. Het meerderjarig kind dient echter voldoende motivatie, toewijding, ernst en bekwaamheid aan de dag te leggen i.f.v. zijn opleiding.

Recht op informatie

- Op basis van ouderlijk gezag.
- Actief recht : de ouder moet hiertoe actie ondernemen.
- Uitdovend recht (indien de minderjarige geacht wordt zelf beslissingen te kunnen nemen, kan de keuze gemaakt worden om sommige informatie niet aan de ouder door te geven) – het vraagt dus steeds opnieuw een individuele afweging.
- De hulpverlener of arts dient ook rekening te houden met zijn beroepsgeheim – vb. bij inzage dossier zal de informatie die de ouder of het kind kan raadplegen afhankelijk zijn van de bekwaamheid van het kind en / of de toestemming die het kind geeft om de informatie aan de ouders te bezorgen.
- Verkregen informatie dient gebruikt te worden in belang van het kind.

Recht op contact

- Wanneer ouders niet samenwonen, wordt het contact geregeld via een verblijfs- en omgangsregeling – deze regeling staat los van het ouderlijk gezag (het is dus niet omdat een kind bij één ouder meer verblijft, dat deze ouder meer ouderlijk gezag zou hebben).
- Indien ouders de regeling niet samen kunnen vastleggen, neemt de rechtbank de beslissing.
- Vanaf 16 jaar wordt een kind niet meer verplicht om bij vader / moeder te wonen. De rechter gaat er bij die leeftijd ook vaak van uit dat de verblijfouder het kind niet kan dwingen om naar de andere ouder te gaan.
- Indien de omgangsregeling wordt geschonden, kan de rechter :
 - Proberen te verzoenen
 - Bemiddeling voorstellen
 - Andere omgangsregelingen treffen
 - Dwangmaatregelen uitspreken
 - Dwangsommen vastleggen
 - Een geldboete of gevangenisstraf toekennen

De rechter houdt rekening met alle omstandigheden, alvorens een beslissing te nemen.

- Er kan geen dwang op het kind worden uitgeoefend (meegenomen worden als het zich hevig verzet) – de gerechtsdeurwaarder / politie kan dus enkel pv opstellen, kan het kind niet meenemen.
- Niemand mag het kind verhinderen tot contact.
- Een kind dat geen contact meer wil, kan niet zelf een procedure opstarten om de omgangsregeling te wijzigen.
- Een kind kan vragen gehoord te worden door de rechter (vanaf het kind een brief kan schrijven).
- Bij beslissingen vanaf 12 jaar nodigt de rechter het kind uit (hoorrecht), het kind is echter niet verplicht hierop in te gaan. Het kind wordt zonder aanwezigheid van derden gehoord, om invloed te vermijden. De rechter is niet verplicht om de wensen van het kind te vervullen, hij houdt rekening met het 'onderscheidingsvermogen' van het kind.
- Een kind heeft geen recht op persoonlijk contact met de ouder. De ouder kan het dus weigeren. De ouder heeft omgangsrecht, geen omgangsplicht.

Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK)

- Volgens het IVRK kan het kind tussenkomen in de echtscheidingsprocedure van zijn ouders, krijgt hij de kans om zijn mening te uiten en de rechter dient er rekening mee te houden.
- Dit Recht van het Kind, wordt overgenomen en verder uitgewerkt in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en dan verder in de Belgische Grondwet.

EVRM

- EVRM specificeert verder wat in het IVRK aangegeven wordt : het dient te gaan over kinderen met voldoende leeftijd / maturiteit.
- IVRK → EVRM moet overgenomen worden in de nationale wetgeving + verplichting om ervoor te zorgen dat de band tussen ouder en kind blijft behouden.
- Het Europees Hof wijst op gevaren van beïnvloeding door één van de ouders (lidstaten moeten erop toezien dat niemand druk uitoefent op het kind of probeert te manipuleren).

Belgische Grondwet

- Erkenning van de mening van het kind.
- Het principe dat het belang van het kind in alle procedures de voornaamste overweging moet zijn.
- Het recht op maatregelen en diensten die zijn ontwikkeling bevorderen.

STEUNPUNT
OUDERVERSTOTING

- **Wet 1995 :**

Gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag, beide ouders moeten gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind

- **Wet 2006 :**

Bevoorrechten van een gelijkmatig verdeelde huisvesting van het kind

- **Wet 2013 :**

Invoering van familie- en jeugdrechtbank en de invoering van het huidige hoorrecht

- Er rekening mee houden volgens onderscheidingsvermogen ; leeftijd / maturiteit (= het kind is in staat om een bepaalde aangelegenheid te begrijpen en er de implicaties van in te schatten)
- Buiten aanwezigheid van derden (in functie van weren van manipulatie)
- Maatschappelijke onderzoeken
- Gerechtsdeskundige